

รายงานฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

การพัฒนาเครื่องมือประเมินและศึกษาสถานการณ์
ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการฟาร์มหมูตามกฎหมาย
ว่าด้วยการสาธารณสุขด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.อังคินันท์ อินทรกำแหง
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อ

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ประจำปีงบประมาณ 2564

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการศึกษา	4
แผนการดำเนินงาน	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	7
1. สถานการณ์และผลกระทบจากการจัดการฟาร์มหมู	7
2. ขอบเขตงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในต่างประเทศและประเทศไทย	9
3. พฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูในประเทศไทย	14
4. ความรอบรู้ด้านสุขภาพ: สถานการณ์ ความหมาย และองค์ประกอบการวัด	20
5. ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการฟาร์มหมู: ความหมายและองค์ประกอบการวัด	24
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
7. ร่างตัวอย่างแบบสอบถาม	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	38
1. รูปแบบการศึกษา	38
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
3. ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา	39
4. เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล	40
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	41
6. การวิเคราะห์ข้อมูล	42
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์	43
1. ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง	43
2. ค่าคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
3. ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรต่างๆ เมื่อเทียบกับเกณฑ์การประเมิน	46
4. ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรต่างๆ จำแนกรายภาค	54
5. ค่าสถิติพื้นฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	63
6. การวิเคราะห์การถดถอย	64

สารบัญ

	หน้า
7. การเปรียบเทียบตัวแปรความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมู ภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ของผู้ประกอบการฟาร์มหมู จำแนกตาม ลักษณะทางชีวสังคม	66
กรอบแนวคิดการร่างรูปแบบการส่งเสริมความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการ ฟาร์มหมูตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน	75
แนวทางการพัฒนาโปรแกรมสร้างความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการ ฟาร์มหมูตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขของผู้ประกอบการฟาร์มหมู	78
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
สรุปผลการวิจัย	80
อภิปรายผลการวิจัย	86
ข้อเสนอแนะ	92
เอกสารอ้างอิง	94
ภาคผนวก – แบบสอบถาม	101

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 คำจำกัดความของความรอบรู้ด้านสุขภาพ	21
ตาราง 2 สรุปลองค์ประกอบความรอบรู้ด้านสุขภาพ	22
ตาราง 3 คำจำกัดความของความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	27
ตาราง 4 สรุปลองค์ประกอบความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	28
ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง (n = 802 คน)	43
ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนกและน้ำหนักองค์ประกอบของแบบวัด	46
ตาราง 7 ความถี่ของระดับความคิดเห็นต่อความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	47
ตาราง 8 ความถี่ในการปฏิบัติพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข	50
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม จำแนกรายภาค	54
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข จำแนกรายภาค	59
ตาราง 11 ค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบการแจกแจงแบบโค้งปกติของตัวแปร	63
ตาราง 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ทำการศึกษา	64
ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ของพฤติกรรมจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข	64
ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ของผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนในชุมชน	65
ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ของการยึดตามกรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข	65
ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ของการให้ชุมชนมีส่วนร่วม	65
ตาราง 17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของฟาร์มหมู	66
ตาราง 18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของตัวแปร จำแนกตามภูมิภาคที่ตั้งของฟาร์มหมู	67
ตาราง 19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู จำแนกตามระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของที่ตั้งฟาร์มหมู	68
ตาราง 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู จำแนกตามเพศ	69
ตาราง 21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู จำแนกตามระดับการศึกษา	70
ตาราง 22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู จำแนกตามประสบการณ์การเป็นผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู	70
ตาราง 23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู จำแนกตามอายุ	71
ตาราง 24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของตัวแปร จำแนกตามอายุ	71
ตาราง 25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู จำแนกตามระยะเวลาของสถานประกอบกิจการฟาร์มหมูที่ตั้งอยู่ในชุมชน	71
ตาราง 26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของตัวแปร จำแนกตามระยะเวลาของสถานประกอบกิจการฟาร์มหมูที่ตั้งอยู่ในชุมชน	72

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูจำแนกตาม ประสบการณ์การถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มหมู	73
ตาราง 28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู จำแนกตามขนาดของฟาร์มหมู	73
ตาราง 29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของตัวแปร จำแนกตามขนาดของฟาร์มหมู	74

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1	รากฐานทางประวัติศาสตร์ของอนามัยสิ่งแวดล้อม	25
ภาพประกอบ 2	แนวคิดการดำเนินการพัฒนารูปแบบ	77

บทสรุปผู้บริหาร

การพัฒนาเครื่องมือประเมินและศึกษาสถานการณ์ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการฟาร์มหมูตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ของผู้ประกอบการฟาร์มหมู

ตามที่ กระบวนการผลิตของเกษตรกรด้านภาคปศุสัตว์ ที่มีการเติบโตถึงร้อยละ 40 มากกว่าเกษตรกรอื่น และเนื้อหมูเป็นที่นิยมในการบริโภคของประชากรทั่วโลก และประเทศไทย มีการผลิตหมูนั้นมีอัตราที่เพิ่มขึ้น ในปี 2560 -2562 ในอัตราเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.90 ต่อปี รูปแบบการเลี้ยงหมูในประเทศ โดยมีสัดส่วนการผลิตกว่า 52.4% ยังคงเป็นการเลี้ยงหมูในรูปแบบของผู้เลี้ยงรายอิสระ ดังนั้น โอกาสที่การเลี้ยงหมูยังคงประสบปัญหาที่เป็นมลพิษที่รบกวนพื้นที่ที่อยู่โดยรอบฟาร์มหมู ทั้งปัญหากลิ่นเหม็น ปัญหาน้ำเน่าเสียที่เกิดขึ้นจากการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดการกลิ่นรบกวน การบำบัดน้ำเสีย การจัดการเสียงรบกวน การขจัดแมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสุขภาพของชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์ม ซึ่งพบปัญหาเชิงประจักษ์ได้จากข้อร้องเรียนและผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561-2563 กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทการเลี้ยงสุกร (กลุ่มคุ้มครองสิทธิ ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย, 2563) ส่วนใหญ่เป็นข้อร้องเรียนในประเด็น 1) ให้ปรับปรุงและระงับเหตุรำคาญ 2) หยุดดำเนินกิจการ 3) ไม่ต่ออายุใบอนุญาต 4) ไม่ออกใบอนุญาต 5) เพิกถอนใบอนุญาต และ 6) พักใช้ใบอนุญาต กรมอนามัย จึงเห็นความจำเป็นที่จะสนับสนุนกฎหมายให้เป็นกลไกหนึ่งที่จะส่งเสริมให้ระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมเกิดผลลัพธ์มากยิ่งขึ้น พร้อมส่งเสริมให้ผู้ประกอบการฟาร์มหมูและประชาชนโดยรอบชุมชน มีความรอบรู้ด้านส่งเสริมสุขภาพและจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม และปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการดำเนินการในปี 2564 นี้ ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จึงได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาเครื่องมือประเมินและศึกษาสถานการณ์ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการฟาร์มหมูตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ของผู้ประกอบการฟาร์มหมู โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการฟาร์มหมูตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขของผู้ประกอบการฟาร์มหมูในประเทศไทย และ 2) เพื่อจัดทำร่างรูปแบบการส่งเสริมความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการฟาร์มหมูตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน

โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยคือ การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบ (Comparative correlational research) ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบการฟาร์มหมู โดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามเกณฑ์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) โดยขนาดตัวอย่างต้องเหมาะสมต่อการตรวจสอบโมเดลสมการโครงสร้าง ตามแนวคิดของ Hair, Anderson & Tatham (2005) ได้เสนอแนะว่าขนาดตัวอย่างควรอยู่ระหว่าง 100 -200 คนต่อพื้นที่ ในการศึกษาครั้งนี้รวบรวมจาก 4 ภาคๆ ละ 200 คนรวมเป็น 800 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ขั้นที่ 1 ใช้การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เพื่อให้กระจายรายภาคจำนวน 4 ภาค ๆ ละ 200 คน ขั้นที่ 2 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของฟาร์มเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ โดยให้มีการกระจายตามขนาดของ

ฟาร์ม ที่ประกอบด้วย ฟาร์มขนาดเล็ก จำนวน 50-500 ตัว ฟาร์มขนาดกลางจำนวน 500-5,000 ตัว และฟาร์มขนาดใหญ่จำนวน 5,000 ตัว ขึ้นไป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และแบบวัดพฤติกรรมกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค อยู่ระหว่าง 0.95 ถึง 0.97 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน วิเคราะห์การถดถอย สถิติ t-test และความแปรปรวน (ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู จำนวนทั้งสิ้น 802 คน พบว่า ฟาร์มหมูที่ดูแลส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในจังหวัดพัทลุง (ร้อยละ 23.6) รองลงมาคือ จังหวัดราชบุรี (ร้อยละ 13.5) และจังหวัดนครปฐม (ร้อยละ 10.1) ฟาร์มหมูที่ดูแลส่วนใหญ่ตั้งอยู่ใน อบต. (ร้อยละ 55.5) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 55.1) และเพศหญิง (ร้อยละ 44.9) ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดเป็นระดับปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 48.9) รองลงมาคือ มัธยมศึกษา (ร้อยละ 23.2) และอนุปริญญา (ร้อยละ 14.8) ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การเป็นผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู 11-20 ปี (ร้อยละ 31.3) รองลงมาคือ 5-10 ปี (ร้อยละ 29.8) และต่ำกว่า 5 ปี (ร้อยละ 20.1) ส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 35.3) รองลงมาคือ 31-40 ปี (ร้อยละ 25.2) และ 51-60 ปี (ร้อยละ 17.2) สถานประกอบกิจการฟาร์มหมูส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในชุมชน 11-20 ปี (ร้อยละ 34.7) รองลงมาคือ 5-10 ปี (ร้อยละ 23.2) และ 21-30 ปี (ร้อยละ 19.8) ส่วนใหญ่ไม่มีบทบาทนำในชุมชน (ร้อยละ 72.6) รองลงมาคือ กรรมการสมาคม/ชมรม (ร้อยละ 19.1) และ อสม. (ร้อยละ 3.9) ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว (ร้อยละ 94.4) และมีโรคประจำตัว (ร้อยละ 5.6) ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มหมู (ร้อยละ 75.9) รองลงมาคือ มีประสบการณ์การถูกร้องเรียน เป็นผู้อื่นในชุมชน (ร้อยละ 16.1) และมีประสบการณ์การถูกร้องเรียนเป็นพนักงานในฟาร์มหมู (ร้อยละ 7.2) และส่วนใหญ่ดูแลฟาร์มขนาดเล็ก (หรือมี 50-500 ตัว) (ร้อยละ 52.5) รองลงมาคือ ฟาร์มขนาดกลาง (หรือมี 500-5,000 ตัว) (ร้อยละ 28.8)

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พบว่าเครื่องมือวัดมีคุณภาพอยู่ในระดับดี สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ได้ ดังตาราง ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนกและน้ำหนักองค์ประกอบของแบบวัด

ชื่อตัวแปร	จำนวน ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น แอลฟา (α)	ค่าอำนาจ จำแนก	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
1. ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (ค่า α ทั้งหมด = 0.97)				
1.1 การเข้าถึงข้อมูลอนามัยสิ่งแวดล้อม	8	0.88	0.29 - 0.85	0.67 - 0.84
1.2 การเข้าใจข้อมูลอนามัยสิ่งแวดล้อม	8	0.94	0.71 - 0.88	0.82 - 0.87
1.3 การตรวจสอบข้อมูลอนามัยสิ่งแวดล้อม	8	0.92	0.71 - 0.84	0.85 - 0.90
1.4 การตัดสินใจเพื่อป้องกันสุขภาพ	8	0.94	0.54 - 0.79	0.88 - 0.93
$\chi^2 = 262.62$, $df = 230$, $p\text{-value} = 0.069$, $\chi^2/df = 1.142$, $RMSEA = 0.013$, $SRMR = 0.013$, $CFI = 1.00$, $TLI = 1.00$				
2. พฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยสาธารณสุข (ค่า α ทั้งหมด = 0.95)				

ชื่อตัวแปร	จำนวน ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น แอลฟา (α)	ค่าอำนาจ จำแนก	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
2.1 ผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนในชุมชน	10	0.90	0.43 - 0.65	0.65 - 0.84
2.2 ตามกรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข	10	0.83	0.35 - 0.75	0.79 - 0.86
2.3 การให้ชุมชนมีส่วนร่วม	10	0.96	0.66 - 0.86	0.78 - 0.84
$\chi^2 = 192.96$, $df = 165$, $p\text{-value} = 0.067$, $\chi^2/df = 1.169$, $RMSEA = 0.015$, $SRMR = 0.011$, $CFI = 1.00$, $TLI = 1.00$				

3. ระดับความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู อยู่ในระดับปานกลาง และระดับความถี่พฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยทั้งด้านรวมและรายด้าน ดังตาราง

องค์ประกอบ	ค่า เฉลี่ย	ค่าเบี่ยง เบนมาตรฐาน	แปลผล ระดับความสามารถ
ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม			
การเข้าถึงข้อมูลอนามัยสิ่งแวดล้อม	3.76	0.77	อยู่ในระดับปานกลาง
การเข้าใจข้อมูลอนามัยสิ่งแวดล้อม	3.84	0.74	อยู่ในระดับปานกลาง
การตรวจสอบข้อมูลอนามัยสิ่งแวดล้อม	3.98	0.71	อยู่ในระดับปานกลาง
การตัดสินใจเพื่อป้องกันสุขภาพ	3.87	0.75	อยู่ในระดับปานกลาง
ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในภาพรวม	3.86	0.70	อยู่ในระดับปานกลาง
พฤติกรรมจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข			
ผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนในชุมชน	4.75	0.45	อยู่ในระดับมาก
การยึดตามกรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข	4.56	0.55	อยู่ในระดับมาก
การให้ชุมชนมีส่วนร่วม	3.75	1.22	อยู่ในระดับปานกลาง
พฤติกรรมจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบ กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในภาพรวม	4.35	0.61	อยู่ในระดับมาก

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอย

4.1 ผลการทำนายพฤติกรรมจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยใช้ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นตัวทำนาย พบว่า ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มีผลต่อพฤติกรรมจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (ค่าอิทธิพล Beta = .542) โดยตัวแปรความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สามารถทำนายพฤติกรรมจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้ร้อยละ 29.3

4.2 ผลการทำนายผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนในชุมชน โดยใช้ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นตัวทำนาย พบว่า ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มีผลต่อผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนในชุมชน (ค่าอิทธิพล Beta = .239) โดยตัวแปรความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สามารถทำนายผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนในชุมชนได้ร้อยละ 5.6

4.3 ผลการทำนายการยึดตามกรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยใช้ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นตัวทำนาย พบว่า ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มีผลต่อการยึดตามกรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (ค่าอิทธิพล Beta = .474) โดยตัวแปรความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สามารถทำนายการยึดตามกรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้ร้อยละ 22.4

4.4 ผลการทำนายการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยใช้ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นตัวทำนาย พบว่า ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มีผลต่อการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (ค่าอิทธิพล Beta = .515) โดยตัวแปรความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สามารถทำนายการให้ชุมชนมีส่วนร่วมได้ร้อยละ 26.5

5. การเปรียบเทียบตัวแปรความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ของผู้ประกอบการกิจการฟาร์มหมู จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม

5.1 ภูมิภาคที่ตั้งของฟาร์มหมู กลุ่มผู้ประกอบการกิจการฟาร์มหมูที่มีฟาร์มหมูในภูมิภาคที่แตกต่างกัน มีความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกัน (*P<.05) เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ผู้ประกอบการกิจการฟาร์มหมูในภาคอีสาน มีความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมมากกว่าภาคอื่น ๆ (*P<.05) นอกจากนี้ ผู้ประกอบการกิจการฟาร์มหมูในภาคเหนือและภาคกลาง มีความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมมากกว่าภาคใต้ (*P<.05) และผู้ประกอบการกิจการฟาร์มหมูในภาคเหนือ มีพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมากกว่าภาคอื่น ๆ (*P<.05) นอกจากนี้ ผู้ประกอบการกิจการฟาร์มหมูในภาคอีสานและภาคกลาง มีพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมากกว่าภาคใต้ (*P<.05)

5.2 ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งฟาร์มหมู กลุ่มผู้ประกอบการกิจการฟาร์มหมูที่มีฟาร์มหมูที่ตั้งอยู่ใน อบต. มีพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขโดยรวม และรายด้าน ยกเว้นด้านผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนในชุมชน มากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการกิจการฟาร์มหมูที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล (*P<.05)

5.3 เพศ กลุ่มผู้ประกอบการกิจการฟาร์มหมูเพศชาย มีความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การตรวจสอบข้อมูลอนามัยสิ่งแวดล้อม และการตัดสินใจเพื่อป้องกันสุขภาพ มากกว่าเพศหญิง (*P<.05) ส่วนกลุ่มผู้ประกอบการฟาร์มหมูเพศหญิง มีพฤติกรรมด้านผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนในชุมชน และด้านการยึดตามกรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข มากกว่าเพศชาย (*P<.05)

5.4 ระดับการศึกษา กลุ่มผู้ประกอบการกิจการฟาร์มหมูที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การเข้าถึงข้อมูลอนามัยสิ่งแวดล้อม และการเข้าใจข้อมูลอนามัยสิ่งแวดล้อม มากกว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (*P<.05)

5.5 ประสบการณ์การเป็นผู้ประกอบการฟาร์มหมู กลุ่มผู้ประกอบการกิจการฟาร์มหมูที่มีประสบการณ์การเป็นผู้ประกอบการฟาร์มหมูต่ำกว่า 10 ปี มีความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การเข้าใจข้อมูลอนามัยสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และพฤติกรรมด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม มากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ฯ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป (*P<.05) นอกจากนี้ กลุ่มผู้ประกอบการกิจการฟาร์มหมูที่มีประสบการณ์การเป็นผู้ประกอบการฟาร์มหมูมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมด้านผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนในชุมชนมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ฯ ต่ำกว่า 10 ปี (*P<.05)

5.6 อายุ กลุ่มผู้ประกอบการกิจการฟาร์มหมูที่มีอายุที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขโดยรวม และรายด้าน ยกเว้นด้านผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนใน

ชุมชน แตกต่างกัน (*P<.05) เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า พฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พบว่า ผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และ 41-50 ปี มีพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และพฤติกรรมด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม มากกว่ากลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป (*P<.05) นอกจากนี้ ผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีพฤติกรรมด้านการยึดตามกรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข มากกว่าอายุ 51 ปีขึ้นไป (*P<.05)

5.7 ระยะเวลาของสถานประกอบการฟาร์มหมูที่ตั้งอยู่ในชุมชน กลุ่มผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูที่มีระยะเวลาของสถานประกอบการฟาร์มหมูที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกัน มีความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยรวมและรายด้าน และพฤติกรรมด้านผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนในชุมชนและด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม แตกต่างกัน(*P<.05) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการตัดสินใจเพื่อป้องกันสุขภาพ พบว่า ผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูที่ประกอบกิจการฟาร์มหมูในชุมชน ต่ำกว่า 10 ปี มีความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยรวมและรายด้าน มากกว่า 11-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป (*P<.05) ส่วนผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูที่ประกอบกิจการฟาร์มหมูในชุมชน ต่ำกว่า 10 ปี และ 11-20 ปี มีการตัดสินใจเพื่อป้องกันสุขภาพ มากกว่า 21 ปีขึ้นไป (*P<.05) สำหรับพฤติกรรมด้านผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนในชุมชนและด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม พบว่า ผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูที่ประกอบกิจการฟาร์มหมูในชุมชน 11-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมด้านผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนในชุมชน มากกว่า ต่ำกว่า 10 ปี (*P<.05) ส่วนผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูที่ประกอบกิจการฟาร์มหมูในชุมชน ต่ำกว่า 10 ปี มีพฤติกรรมด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม มากกว่า 11-20 ปี (*P<.05)

5.8 ประสพการณ์การถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มหมู กลุ่มผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูที่มีประสพการณ์การถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มหมู มีการตัดสินใจเพื่อป้องกันสุขภาพ มากกว่ากลุ่มที่ไม่มีประสพการณ์ฯ (*P<.05) นอกจากนี้ กลุ่มผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูที่ไม่มีประสพการณ์ถูกร้องเรียนการจัดการฟาร์มหมู มีพฤติกรรมด้านผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนในชุมชน มากกว่ากลุ่มที่มีประสพการณ์ฯ (*P<.05)

5.9 ขนาดของฟาร์มหมู กลุ่มผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูที่มีขนาดของฟาร์มหมูที่แตกต่างกัน มีความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกัน (*P<.05) เมื่อพบความแตกต่างกัน (*P<.05) จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูที่มีฟาร์มหมูขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยรวมและรายด้าน มากกว่าฟาร์มหมูขนาดกลาง (*P<.05) สำหรับพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พบว่า ผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูที่มีฟาร์มหมูขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พฤติกรรมด้านผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและคนในชุมชนและด้านการยึดตามกรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข มากกว่า ฟาร์มหมูขนาดเล็ก (*P<.05) นอกจากนี้ ผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูที่มีฟาร์มหมูขนาดกลาง มีพฤติกรรมด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าฟาร์มหมูขนาดเล็ก (*P<.05)

ข้อเสนอแนะ

1. จากข้อค้นพบที่พบว่า ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมมีผลต่อพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูตามกรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยการจัดกิจกรรมนอกจากจัดให้ผู้ประกอบกิจการ

ฟาร์มหมูแล้ว ควรนำคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการฟาร์มหมูด้วย เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่มีผลกระทบโดยตรงจากปัญหาการจัดการฟาร์มหมูที่ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น ปัญหาความรำคาญรบกวน หรืออาจเป็นปัญหาทางด้านสุขภาพ ดังนั้น การจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม บูรณาการร่วมกับการมีส่วนร่วมชุมชน จะช่วยให้ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปกติ และส่งผลให้เกิดสุขภาพที่ดีทั้งต่อตนเองและคนในชุมชนต่อไป

2. จากข้อค้นพบ ทำให้ทราบว่าผู้ประกอบการฟาร์มหมูในภาคใต้และภาคกลาง มีความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม น้อยกว่าภูมิภาคอื่น รวมทั้งมีพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูด้านการยึดตามกรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมน้อยกว่าภูมิภาคอื่น ๆ จึงควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อให้ผู้ประกอบการฟาร์มหมูได้ปฏิบัติและดำเนินงานตามกรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มากขึ้น เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การจัดการฟาร์มหมูได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

3. บุคลากร กระทรวงสาธารณสุขควรใช้แบบวัดความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และแบบวัดพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ในการประเมินค้นหาความต้องการจำเป็นในการออกแบบกิจกรรมและเนื้อหาโปรแกรมเพื่อพัฒนาความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขของผู้ประกอบการฟาร์มหมู เพื่อแก้ไขปรับปรุง รวมทั้งส่งเสริมให้กับสิ่งที่ผู้ประกอบการฟาร์มหมูยังขาดอยู่ หรือมีไม่เพียงพอ

4. ในงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมมีผลต่อพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมู ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรออกแบบเป็นการวิจัยเชิงทดลอง สำหรับการออกแบบและพัฒนาโปรแกรม มีการใช้แนวคิดที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นแนวคิดความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้ประกอบการฟาร์มหมู เพื่อทดสอบว่าโปรแกรมดังกล่าวมีประสิทธิภาพผลมากน้อยเพียงใด

5. แบบวัดมีความเชื่อมั่น ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูงและมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบย่อยที่ทำการวัดเป็นไปตามโครงสร้างแบบวัดนั้น แสดงว่า เป็นวัดที่มีความเหมาะสมที่จะใช้ในบริบท ดังนั้น สามารถใช้แบบวัดนี้ขยายผลในวงกว้างขึ้น เช่น ในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ของกรมควบคุมมลพิษ หรืออาสาสมัครสาธารณสุข โดยปรับข้อคำถามในแบบวัดให้ตรงกับบริบทกลุ่มตัวอย่างด้วย

6. จากผลการวิจัยพบว่า ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข แต่เนื่องจากการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณ จึงทำให้ได้คำตอบในเชิงความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal and Effect Relationship) จึงควรทำการศึกษาวิจัยในระยะยาวว่า ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม จะส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข รวมทั้งส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ทางด้านสุขภาพของตนเองและคนในชุมชนหรือไม่ อย่างไร

7. เนื่องจากประเด็นปัญหาสถานการณ์อนามัยสิ่งแวดล้อมจากการจัดการฟาร์มหมู ส่งผลต่อคนในชุมชนพอสมควร ดังนั้น จึงควรทำการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย นำคนในชุมชนทั้งหมดมาร่วมกันพูดคุยถึงสถานการณ์ปัญหา วิธีการจัดการฟาร์มหมูอย่างมีส่วนร่วม และมีการแก้ไขปัญหาพร้อมกับนักวิจัยและคนในชุมชน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) ในการจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับชุมชนอื่น ๆ ต่อไป

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบครั้งนี้ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการฟาร์มหมูตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และ 2) เพื่อจัดทำร่างรูปแบบการส่งเสริมความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในการจัดการฟาร์มหมูตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูจาก 4 ภาครวมเป็น 802 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ให้กระจายตามขนาดของฟาร์มขนาดเล็ก กลางและใหญ่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค อยู่ระหว่าง 0.95 ถึง 0.97 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน วิเคราะห์การถดถอย สถิติ t-test และความแปรปรวน (ANOVA)

ผลการวิจัย 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู ส่วนใหญ่ มีฟาร์มหมูตั้งอยู่ใน อบต. (ร้อยละ 55.5) ผู้ประกอบกิจการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 55.1) มีระดับการศึกษาสูงสุดเป็นระดับปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 48.9 มีประสบการณ์การเป็นผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู 11-20 ปี (ร้อยละ 31.3) และตั้งอยู่ในชุมชน ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การถูกร้องเรียน (ร้อยละ 75.9) รองลงมาคือ มีประสบการณ์การถูกร้องเรียน เป็นผู้อื่นในชุมชน และส่วนใหญ่ดูแลฟาร์มขนาดเล็ก (หรือมี 50-500 ตัว) (ร้อยละ 52.5) 2) เครื่องมือวัดความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจำนวน 32 ข้อ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยมีค่า α ทั้งหมด = 0.97 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.29-0.88 ค่า Factor Loading อยู่ระหว่าง 0.67 – 0.93 ส่วนแบบวัดพฤติกรรมจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยสาธารณสุขจำนวน 30 ข้อ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยมีค่า α ทั้งหมด = 0.95 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.35 – 0.86 และค่า Factor Loading อยู่ระหว่าง 0.65 – 0.86 3) ระดับความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.86, SD = 0.70) และพฤติกรรมจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.35, SD = 0.61) และ 4) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพบว่า ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (ค่าอิทธิพล Beta = .542) โดยตัวแปรความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สามารถทำนายพฤติกรรมจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้ร้อยละ 29.3 และ 5) ผลการเปรียบเทียบตัวแปรความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมจัดการฟาร์มหมูภายใต้กรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พบว่ามีความแตกต่างกันในกลุ่มผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูที่มีที่ตั้งฟาร์มจากภูมิภาคต่างกัน มีเพศ มีระดับการศึกษา มีประสบการณ์การเป็นผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู มีอายุ มีระยะเวลาของสถานประกอบการฟาร์มหมูที่ตั้งอยู่ในชุมชน มีประสบการณ์การถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดการฟาร์มหมู และมีขนาดของฟาร์มหมูต่างกัน

ข้อค้นพบนี้ จึงมีผลให้บุคลากรสาธารณสุขสามารถนำแบบวัดครั้งนี้ไปใช้ในการประเมินระดับความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมจัดการฟาร์มหมูตามกรอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ก่อนที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาสำหรับผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมูโดยให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อไป

คำสำคัญ: ความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การจัดการฟาร์มหมู กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ผู้ประกอบกิจการฟาร์มหมู